ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

"การติดตาม" และ "การประเมิน" เป็นกระบวนการที่แตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกันแต่กระบวนการทั้งสองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เมื่อนำแนวคิดและหลักการติดตาม และประเมินมาประสานใช้ด้วยกันอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติสามารถกำกับ ทบทวนและพัฒนางาน/โครงการได้อย่างมีประสิทธิ ภาพและประสิทธิผล

๔.๑ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้องและความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแผนดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับพันธกิจซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือไม่ และโครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จตามกรอบการประเมินในระดับใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และประเมินผลโครงการพัฒนาตามที่ได้ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการการติดตามและประเมินผล แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ ดำเนินการการติดตามและประเมินผล โครงการพัฒนา ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

ขั้นตอนที่ ๔ รายงานและเสนอความเห็นชอบซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการ ประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด พร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ขั้นตอนที่ ๕ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจให้ความเห็นชอบหรือข้อเสนอแนะในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการ พัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้

๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ

การติดตาม (Monitoring) โครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยนำเข้า (input) การดำเนินงาน (process) และผลการดำเนินงาน (output) เกี่ยวกับโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback system) สำหรับการกำกับ ทบทวน และแก้ปัญหาขณะดำเนิน โครงการ

การประเมิน (Evaluation) โครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณค่า (Value Judgment) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า การดำเนินงาน และผลการดำเนินโครงการ เพื่อเป็น สารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ สรุปผลสำเร็จของโครงการและพัฒนา โครงการต่อไป การติดตามและประเมินจึงเป็นกลไก

และเครื่องมือสำคัญในการบริหารและพัฒนาโครงการ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

การประเมินโครงการที่ดี

๑. โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

๒. ผลที่เกิดคุ้มค่าหรือไม่ (Cost - Effective)

๓. โครงการมีผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการอะไรบ้าง (ผลกระทบระยะยาวหรือหลังสิ้นสุดโครงการ(Impact) ผลกระทบระหว่างดำเนินโครงการ(Effect)

๔. ควรตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับโครงการ

วิธีการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการสามารถดำเนินการได้ใน ๓ ลักษณะ คือ

๑. การศึกษาข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ

๒. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน

วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑. เพื่อทราบผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ

๒. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้งานบรรลุเป้าหมาย

๓. เพื่อสนับสนุนโครงการที่มีประสิทธิผลให้มีการขยายผลเพื่อการพัฒนาในอนาคตต่อไป

๔. เพื่อยกเลิกโครงการที่มีความผิดพลาดหรือล้มเหลวและมีผลกระทบในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก

๕. เพื่อนำผลการประเมินของโครงการที่ปฏิบัติแล้วมาปรับปรุงแก้ไขปัญหางานในด้านต่างๆ

ขั้นตอนในการประเมินโครงการ

ขั้นตอนที่ ๑. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ(Pre-implementation evaluation)

เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการ นับตั้งแต่การกำหนดหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินโครงการ ประกอบด้วย

๑.๑ การประเมินบริบท หรือสภาวะแวดล้อม (Contest evaluation) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการและเป็นการประเมินว่าโครงการที่จะดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของกระทรวง

๑.๒ การประเมินปัจจัยป้อน (Input evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมทั้งด้านปริมาณ (ความเพียงพอ) และคุณภาพ (ความเหมาะสม) ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ ๒. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative/on going evaluation)

เป็นการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

๒.๑ วิธีการจัดกิจกรรมของโครงการตามแผนที่ได้วางไว้

๒.๒ ความก้าวหน้าของโครงการ

๒.๓ กิจกรรมที่จัดทำได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือเกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ ๓. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Summative evaluation) แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

๓.๑ การประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการ

เป็นการประเมินผลผลิต(Product evaluation) หรือผลลัพธ์ของโครงการ โดยมุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย หรือไม่ คุ้มค่าเพียงใด

๓.๒ การประเมินภายหลังสิ้นสุดโครงการแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง

เป็นการประเมินผลกระทบ(Impact evaluation) ของโครงการอันเป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตของโครงการหรือผลผลิตของโครงการก่อให้เกิดผลอื่นๆ ตามมา ซึ่งเป็นผลที่มิได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

๑. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล

๒. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่

๓. ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์

๔. มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ(Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง

๕. มีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ

๖. ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ

ตำบลดอนศรีชุม ได้มีการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่และตามนโยบายตลอดถึงการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาที่มีการประกาศใช้ ส่งผลให้การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองภารกิจในด้านต่าง ๆ และเกิดการพัฒนาท้องถิ่นในระดับหนึ่งโดยสามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิง

๔.๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น

ในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ได้ดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ คือ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรม ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้น ผลการพัฒนาที่ได้รับจึงเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ดังนี้

- มีการก่อสร้างถนน และซอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมกับก่อสร้างและปรับปรุงระบบระบายน้ำ ซึ่งทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความสะดวกสบาย และช่วยให้เกิดความรวดเร็วในการระบายน้ำ ป้องกันปัญหาน้ำท่วม
- มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะผู้ที่ใช้เส้นทางสัญจรไป – มา
- มีน้ำอุปโภค บริโภค เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๒) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรมไปสู่การปฏิบัติเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ด้วยการสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ตามความสนใจและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์อันดีงามของท้องถิ่นส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน ส่งเสริมการกีฬา ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ทั้งนี้ส่งผลให้ประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย การส่งเสริมการกีฬาและด้านอื่นๆ ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

๓) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติส่งผลให้พื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการปลูกต้นไม้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้มีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ช่วยลดภาวะโลกร้อน

ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ที่มีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่องต่อไป

๔) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ดังนี้

- ทำให้เกิดการปองดองสมานฉันท์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความจงรักภัคดี และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- การส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันปราบปรามยาเสพติดและบำบัดผู้ติดยาเสพติดทำให้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ลดลง ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่กันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- มีการเฝ้าระวังและบรรเทาปัญหาจากภัยธรรมชาติ และสาธารณภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในด้านภัยธรรมชาติ และสาธารณภัยต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่กันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้ในระดับหนึ่ง

๕) การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้ระบบการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมสามารถตอบสนองภารกิจในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาระบบงาน คน และวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยการพัฒนางาน คน และวัสดุอุปกรณ์ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้ระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการดำเนินการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมที่ผ่านมา พบว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแต่อย่างไร เพราะการพัฒนาตามแผนงานโครงการต่าง ๆ เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาและตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๔.๔ ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่อนาคต

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตควรจะได้มีการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมมีการบูรณาการทุกภาคส่วนและควรจะเป็นแผนที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ กล่าวคือ

- การจัดทำแผนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีการจัดทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อการจัดทำแผนชุมชน เพื่อการประสานแผนระหว่างแผนชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

- การพิจารณากิจกรรมหรือโครงการที่จะนำมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรจะเป็นแผนงานโครงการที่ตอบสนองความต้องการหรือสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ และเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง ไม่ว่าจะเป็นโครงการที่จะขอรับการสนับสนุนงบพัฒนาของจังหวัด โครงการที่จะขอรับการสนับสนุนงบพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และงบประมาณที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้เอง

- การพิจารณาโครงการที่จะขอรับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องระบุถึงความสำคัญของโครงการที่ขอรับอุดหนุนหรืออุดหนุนให้ว่ามีความสำคัญกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร จะต้องระบุให้ชัดเจนว่า ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการที่ได้รับการอุดหนุนอย่างไร ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงทางตรงและทางอ้อมด้วย

- การจัดทำประชาคมระดับตำบลเพื่อการพิจารณาเรียงลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการที่จะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

- การพิจารณาโครงการที่จะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้คืออยู่ในยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในด้าน และแผนงานตามรูปแบบและรายการจำแนกประเภทรายรับ-รายจ่ายงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริการชุมชนและสังคม หรือแผนงานการศึกษา แผนงานสาธารณสุข เป็นต้น

๔.๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

๑ ข้อสังเกตการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา

๑) การนำกิจกรรม/โครงการ จากแผนพัฒนาสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังไม่ครอบคลุมสังเกตได้จากผลการปฏิบัติงานตามแผน

๒) การดำเนินกิจกรรม/โครงการ ส่วนใหญ่จะทำในช่วงไตรมาสสุดท้าย

๒ ข้อสังเกตการสำรวจความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

๑) ขาดความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสังเกตได้จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเพียง ร้อยละ๕๐ กว่าๆ

๒) ในการตอบแบบสอบถามมีบางส่วนที่ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

๓) การแจกแบบสอบถามยังไม่ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ

๔.๔.๓ ข้อจำกัดในการติดตามและประเมินผล

๑) โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาในแต่ละด้านมีจำนวนมากโดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและรายได้ของท้องถิ่นและเงินงบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาและปัญหาความต้องการของประชาชนมีมากแต่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

๒) การใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานประจำปีที่วางไว้และด้วยข้อจำกัดของงบประมาณทำให้ไม่สามารถนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ความสำเร็จของโครงการจึงเกิดขึ้นน้อย

๓) การจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลมีจำนวนจำกัดและล่าช้าทำให้เป็นข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรม การพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๔) ประชาชนในตำบลขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๕) ความไม่พร้อมขององค์กรในการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้าน เช่น การถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ บุคลากร งบประมาณฯลฯ

๔.๔.๔ ข้อเสนอแนะการติดตามและประเมินผล

๑) ในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีการพิจารณาโครงการที่บรรจุไว้ในแผนต้องมีความเหมาะสมและสามารถดำเนินการได้จริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการวางแผนพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่วางไว้อย่างเป็นรูปธรรม

๒) คณะผู้บริหารควรจะนำกิจกรรม/โครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาสามปีมาพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้การพัฒนาได้บรรลุตามแผนพัฒนาที่มีการประกาศใช้

๓) ให้หาแนวทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารโครงการให้ราษฎรทราบ โดย ส.อบต. หมู่บ้านนั้น ๆ ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นหรือแจ้งให้ประชาชนในการประชุมหมู่บ้าน

๔) การรายงานผลการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ของ อบต. น้อยมาก ควรทำให้ประชาชนรับรู้มากขึ้น เพื่อการมีส่วนร่วมและโปร่งใส

๕) ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมได้อุดหนุนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน

๖) ควรมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนโดยเฉพาะโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือที่เขามีศักยภาพกว่า

๗) เห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ของ อบต. และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันและมีการแจกให้กอง/งานต่างๆรับทราบผลการดำเนินงานในภาพรวมของกอง/งานเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นหรือรักษามาตรฐานที่ดีอยู่แล้วให้ดีต่อไป

๔.๔.๕ ผลจากการพัฒนา

จากการดำเนินการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุมที่ผ่านมา พบว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแต่อย่างไร เพราะการพัฒนาตามแผนงานโครงการต่าง ๆ เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาและตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่